

Здоров'я як цінність в студентській картині світу.

Пилипей Л.П., завідуючий кафедрою УАБС, кандидат педагогічних наук, доцент.

На підставі анкетування, досліджено місце і роль здоров'я у світогляді 1050 студентів УАБС. З'ясовано, необхідність формування світогляду студентів у двох аспектах: функціональному і культурологічному.

На сучасному етапі розвитку суспільства сприйняття студентами здоров'я є актуальною проблемою.

Здоров'я – категорія не тільки медико-біологічна, але і соціальна. А біологічний початок його – реалізатор всього соціального в людині (1,2,3,4). Таким чином виконання індивідом своїх біологічних і соціальних функцій можливо трактувати як прояви його міцного здоров'я.

Чим вища здатність людини реалізовувати свої біологічні і соціальні функції, тим вищий рівень її здоров'я. І навпаки соціальні функції індивіда (комунікабельність, здатність до навчання, професійна працездатність та ін.) можуть проявитись в повній мірі тільки на основі біологічних функцій виживання в поєднанні з психічними і духовними якостями особи.

Засоби фізичної культури і спорту дають можливість в процесі занять і спортивних змагань формувати елементи здоров'я.

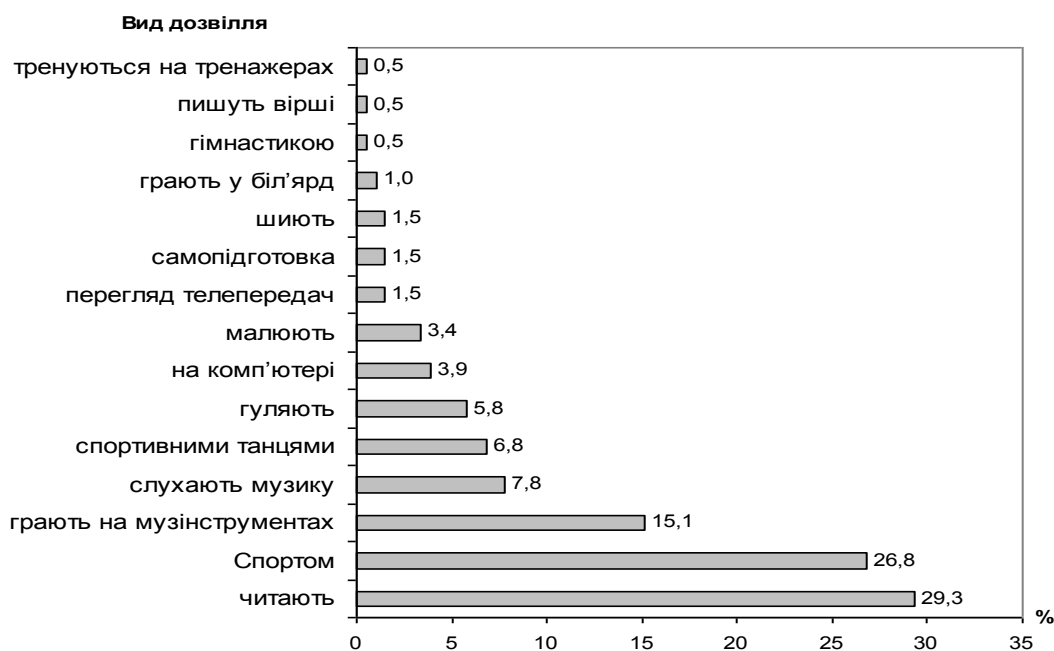
З метою дослідження місця і ролі спорту в житті студентів, а також здоров'я як цінності в студентському мікросоціумі УАБС, в період з 1996 р. по 2000 р., було проведено соціологічне дослідження серед 1050 студентів.

Для проведення експерименту використовувалися анкети, до яких входили 34 блоки питань, що відображали таку інформацію про респондентів: форми дозвілля і хоббі у вільний від занять час; статус здоров'я і фізичної культури в мікросоціумі; уявлення про шляхи успішного оволодіння обраною професією; рівень досягнення в спорті та інших сферах діяльності; знання про свій стан здоров'я, перенесені травми і хвороби;

засоби і методику занять фізичною культурою і спортом, нетрадиційними системами оздоровлення; наявність інвентарю, умов для занять за інтересами і мотивації до занять фізичною культурою і спортом.

Результати анкетування показали, що у вільний час студенти займаються:

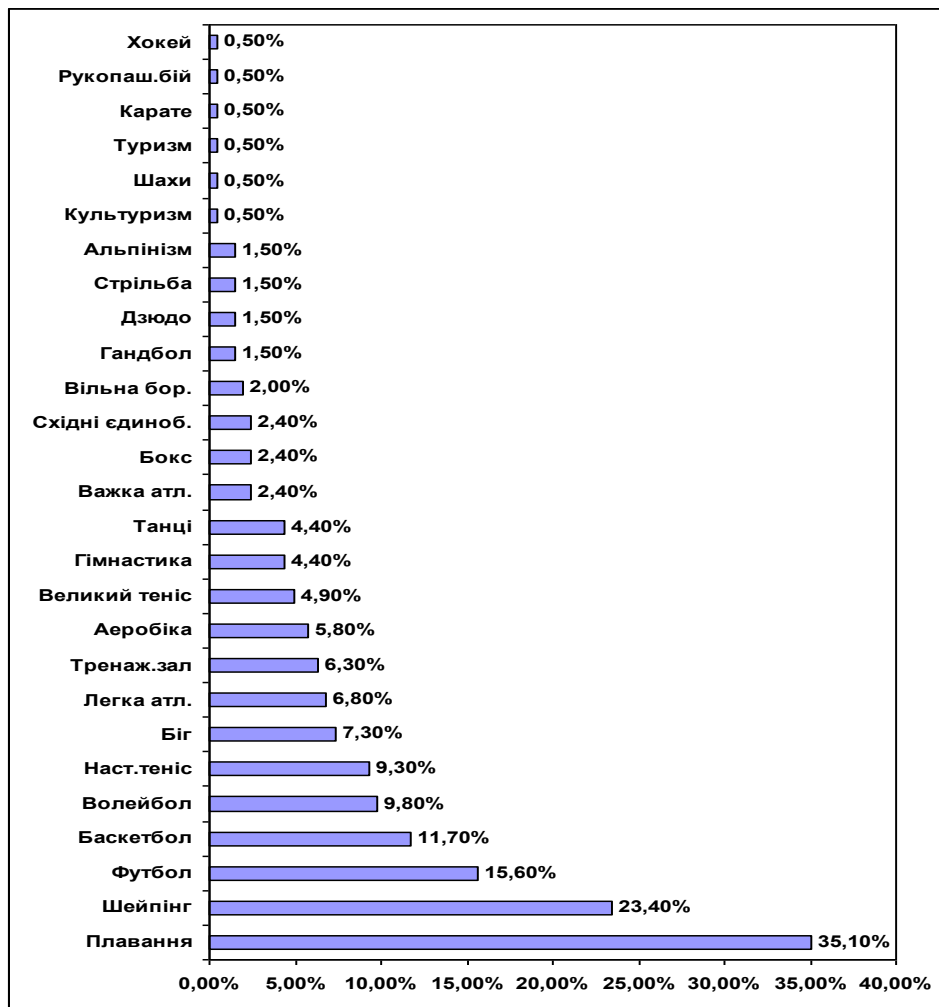
спортом – 26,8%; гімнастикою – 0,5%; самопідготовкою з навчальних предметів – 1,5%; читають – 29,3%; малюють – 3,4%; слухають музику – 7,8%; грають на музичних інструментах - 15,1%; пишуть вірші – 0,5%; грають у більярд – 1%; тренуються на тренажерах – 0,5%; займаються спортивними танцями – 6,8%; грають на комп'ютері – 3,9%; переглядають телепередачі – 1,5%; шиють – 1,5%; відпочивають – 5,8%. (Див. табл. 1).

Таблиця 1. Види дозвілля, якими займаються студенти.

Результати дослідження показують, що заняття фізичною культурою і спортом займають значне місце у дозвіллі студентів поряд з іншими формами відпочинку. Однак серед усіх респондентів фізкультурою і спортом займаються тільки 35,1%. Причини цього найрізноманітніші. Так, відсутність умов та інвентарю за місцем проживання становить 74,6%. Відсутність знань з методики і самостійних занять - 85 %, відсутність

вільного часу - 62,8%. Не сприяла формуванню мотивації до занять, система фізичної культури і спорту у школах – (33%). Система побудована на принципах і програмах, запозичених з програм спортивних тренувань, які не досить адаптовні, як до процесу формування фізичної культури, так і до умов, в яких знаходяться середні навчальні заклади. Результатом такого запозичення є нормативні основи, при яких особа другорядна, а на перше місце виходить середній нормативний показник. Особа ж з її індивідуальними особливостями важлива тільки як засіб досягнення певного заданого їй спортивного показника.

Таблиця 2. Види спорту, якими бажають займатися студенти.

В той же час за результатами анкетування бажають займатися: плаванням – 35,1%; гімнастикою – 4,4%; волейболом – 9,8%; футболом – 15,6%; важкою атлетикою – 2,4%; легкою атлетикою – 6,8%; боксом – 2,4%; східними єдиноборствами – 2,4%; в тренажерному залі – 6,3%; культуризмом

– 0,5%; баскетболом – 11,7%; гандболом – 1,5%; шейпінгом – 23,4%; настільним тенісом – 9,3%; аеробікою – 5,8%; танцями – 4,4%; шахами – 0,5%; великим тенісом – 4,9%; вільною боротьбою – 2%; дзю-до – 1,5%; стрільбою – 1,5%; альпінізмом – 1,5%; туризмом – 0,5%; карате – 0,5%; рукопашним боем – 0,5%; хокей – 0,5%; бігом – 7,3%. (Див. табл. 2).

При виборі спорту відчувається посилений акцент на здоров'я – 71,1%, як абсолютну цінність, зміцнення здоров'я заради самого здоров'я. Немає сумнівів в тому, що потрібно бити на споллах з приводу стану здоров'я студентів, адже воно в критичному стані – (88,8%). Проте в цій ситуації не потрібно забувати, що як не було б важливе фізичне здоров'я, але воно не може бути головною і єдиною цінністю в житті людини, і тим більше всього суспільства.

Прагнення до здорової тілесності – тільки мати “фігуру”, або здорову купу м'язів і міцний кулак – хочуть мати 81,9%. Отже формування актуальності ролі і місця фізичної культури у світогляді студентів потрібно здійснювати у двох аспектах: функціональному (прагматичному, утилітарному) і культурологічному (філософському).

Література.

1. Апанасенко Г.Л. Эволюция биоэнергетики и здоровье человека. – С – П б.: Петрополис, 1992. – ст. 123.
2. Баевский Р.М. Прогнозирование состояний на грани нормы и патологии – М. Медицина, 1979 – ст. 298.
3. Апанасенко Г.Л. Проблемы управления здоровьем человека, Наука в олимпийском спорте (спец. выпуск) – 1999 – ст. 56-60.
4. Основы валеологии. Под – ред В.П. Петленко к. 1-3, Киев, Олимпийская литература, 1998 – 1999.

На основе анкетирования исследовано место и роль здоровья в мировоззрении 1050 студентов УАБД. Выяснено, необходимость формирования мировоззрения студентов в двух аспектах: функциональном и культурологическом.